

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 556.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473744816/facsimile.pdf> (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- dygtsige. – *komme fort*: vinder terræn. – *Glorie*: hæder. – *Skimtstykke*: kneb, streg. – *insinuere*: indynder. – *Genie*: karakter, naturel. – *stoye*: se n.t.s. 361.
- 381 *Anslag*: plan, intrige. – *befodre*: befodre, fremme. – *Senat*: lovgivende forsamling (fx. i det gl. Rom). – *Fadder-Snak*: passiar, smiksnak (egl. om faddernes snak i barselsstuen). – *Machiner*: intriger.
- 382 *Anteigninger*: kritiske bemærkninger, indvendinger. – *iblant*: nu og da. – *føre sig (...) op*: opføre sig, optræde. – *lader*: ageren. – *overlegger*: overvejer, gennemtaeker, forbereder.
- 383 *vel*: gerne. – *(en Time) for*: for. – *entretene*: underholde.
- 384 *resolverer*: beslutte. – *disartigere*: desto morsommere. – *satte en Pind for*: hindre. – *Geheime Raad*: en fyrstes private rådgiver(e) i særlige anliggender. – *bestemmer*: setter stævne. – *Triple-Alliance*: ved det (komiske) politiske billede (jf. »Senat«, s. 381) sigtes der her nok til Frankrigs forbund med Holland og England 1717 (triple: tredobbelts).
- 385 *Proces*: retssag. – *blir Hovedet kruset paa ham*: bliver han ør, forstyrret. – *consulere*: konsultere. – *fortnedelige*: brydsomme. – *Rulle*: rolle. – *Og endelig en Barber*: denne rolle kommer Oldfux ikke til at spille i den ældste bevarede, her gengivne (3-akts-)version; der kan da meget vel være tale om en reminiscens, der har overlevet fra en tidligere, opr. (sandsynligvis 5-akts-)version, se herom: *Holbergs Komedier*, udg.: J. Martensen VI (1899), s. 200–202. – *Præparatorier*: forbedrelser, her: det nødvendige udstyr til forkledningerne.
- 386 *omkom mig for selv*: dræbte for mig selv. – *det kand (...) spøges*: der går ry deraf. – *gaar*: gå (bydemåde flertal). – *Exercerer*: traener.
- 387 *proponee*: foreslå. – *Kammerjunker*: (lavere) hofembedsmand. – *Jeg Peder Madsens ældste Planté (...)* *underdanige Griffel*: om den retoriske stil, der her parodierende indstuderes (og senere praktiseres II, 2, s. 397), se n.t.s. 137 og 143. – *Aabennaa*: den kbh.ske gade Å. – *angrasere*: forvanskning af: engagere, rekommendere, anbefale. – *Huld*: gunst. – *prima*: første(fodte). – *secunda*: anden, næsteldste. – *accordere*: overlade, hevlig (efter overenskomst). – *overnantvorte*: overgive (i andens varetagt el. myndighed). – *efter Sigt*: efter forevisning (af forfalden veksel). – *meriterende*: fortjenstfulde. – *Transport*: overdragelse af fordring på et pengebeløb. – *valon intrinseo*: lat. el. ital.: i indre værd. – *autorisered Sæddel*: et på komediens tid nytt betalingsmiddel (udstedt 1713 pga. pengeknapheden under Store Nordske Krig), hvic kurs var synkende, indtil sedlerne helt inddroges 1728. – *Ban-a-Daler*: solvrigsdaler (se n.t.s. 11) = specie, Hamburgerbankens regningsenhed ved kursfatsstættelse, tidens «hårde valuta». – *Stand og Vilkør*: sociale status og økonomiske stilling. – *svelge*: «sluges». – *outrene*: overdrive, »overspilles».